

A K. M. Term.-tud. Társulat növénytani szakosztályának
1914. március hó 11-én tartott ülése. — Sitzung d. bot.
Sektion d. kön. ung. naturwiss. Gesellschaft am 11.
März 1914.

1. Az elnök megnyitó szavai után, melyben megemlékezett arról a nagyfontosságú eseményről, hogy a budapesti k. m. tudom. egyetemen a növényrendsztannak és növényföldrajznak tanintézetét állították fel, a jegyző és szerkesztő előterjesztették jelentéseiket a szakosztály 1913. évi működéséről.

2. Schilberszky K. megemlékezik BOUVENT G. tenyésztséi kísérleteiről, melyet a Francziaországban (a Loire Inférieure departementben) vадon gyűjtött *Scolopendrium officinarum* var. *daedaleu*-n végzett. BOUVENT azt találta, hogy a levéllemeznek legyezőszerűen kiszélesedő, rojtos csúcsemből vett spórákból ugyanilyen utódok fejlődnek, míg a levél ép részéből származó spórákból normális levelű példányok keletkeznek.

3. Schilberszky K. ismerteti CAMUS «Les Bambusées» című munkáját.

4. Schilberszky K. bemutat néhány Győrffy István beküldött teratologikus képződményt. Igy a *Lilium Martagon* (Szepesbéla) és a *Chrysanthemum Leucanthemum* (Lőcse) szárának fasciatióját (az utóbbit a szár végen 2 normális, a hátkoron összenőtt fészekkel), továbbá olyan *Gentiana carpatica*-példányokat Lőcséről,

1. Nach einer Ansprache des Vorsitzenden, in welcher das wichtige Ereignis, dass an der Budapesti kön. ung. Universität eine Lehrkanzel für system. Botanik u. Pflanzengeographie errichtet worden ist, hervorgehoben wird, legt der Schriftführer und der Redakteur den Bericht über die Tätigkeit der Sektion i. J. 1913 vor.

2. K. Schilberszky bespricht die von G. BOUVENT durchgeführten Kulturversuche mit *Scolopendrium offic. var. daedalea*, welche wildwachsend im Dept. Loire infér. gesammelt worden war. BOUVENT fand, dass sich aus Sporen, welche aus der Spitze der verbreiterten und fächerförmig geteilten Teile der Wedel herstammten, eben solche Nachkommen entwickelten, während aus Sporen, welche den normalen Teilen der Wedel entnommen wurden, normale Exemplare hervorgingen.

3. K. Schilberszky bespricht das Werk «Les Bambusées» von CAMUS.

4. K. Schilberszky legt einige von S. Győrffy eingesandte Teratome vor, so ein *Lilium Martagon* von Szepesbéla und ein *Chrysanth. Leucanthemum* aus Lőcse mit fasziertem Stengel, letzteres mit 2 normalen, am Rücken verwachsenen Köpfchen, dann eine *Gentiana carpatica* aus Lőcse, bei welcher sich in einem Kelche zwei

ahol a csészén belül 2 egészen normalis berendezésű párta van.

5. Gáyer Gy. «A magyar flóra Pulmonaria styriaca-jár» ez. dolgozatát Moesz G. terjeszti elő. (V. Ö. lapunk ezen számának 277. old.)

6. Tuzson J. «A Dianthus diutinusról» értekezik. (Lásd lapunk 1/5. számának 150—151. oldalait.)

Jávorka Sándor felszólalásában fölhívja, az előadó figyelmét arra, hogy az itt tárgyaít Dianthus alaksorozatnak Dél- oroszországban még egy szorosan idetartozó tagja van, a *D. Borbásii* VANDAS, melyről Paczoski is az Acta horti bot. Jurjev. III. kötetében részletesen értekezik. Rámutat továbbá arra, hogy az előadó által tárgyalta *Dianthus*-formák között levő különbségek is olyan természetűek, mint a *Dianthus*-nemzettség többi nehéz esoprtának fajokkal tartott tagjai között megkülönböztetésre használt bélyegek s ezért a *D. diutinus*-nak a déloroszországi alakokkal szemben a maga részéről a formánál minden esetre magasabb systematikai rangot tulajdonít, azonkívül a *D. diutinus*nak a f. *Kitaibelianus* névvel újból való megnevezését a bécsi nomenclaturai kongresszus ajánlásai értelmében fölöslegesnek tartja.

Lengyel G. felszólalásában előadja, hogy behatóan foglalkozván a *D. diutinus* s a *D. polymorphus*-szal, a morphol- viszonyok (a csészefogak alakja, a szíromlevelek szörözete s a magvak mérete) mérlegelése s

ganz normale Korollen entwickelt hatten.

5. G. Moesz legt eine Arbeit Gy. GAYER'S «Über die *Pulmonaria styriaca* der ungarischen Flora» vor. Vgl. p. 277 dieser Nummer.

6. J. Tuzson spricht über *Dianthus diutinus*. Vgl. Nr. 1/5 Seite 150—151 dieser Zeitschrift.

Im Laufe der Discussion weist S. JÁVORKA darauf hin, dass in Südrussland aus der besprochenen *Dianthus*-Formenreihe noch ein sicher hierher gehörendes Glied, nämlich *D. Borbásii* VAND. vorkomme, über welches auch PACZOSKI in Act. h. bot. Jurjew III. ausführlich berichtete; er hebt des weiteren hervor, dass die Unterschiede, welche zwischen den vom Vortr. erwähnten *Dianthus*-Formen bestehen, ebensolche sind, wie die bei anderen schwierigen Gruppen dieser Gattung zur Unterscheidung der für Arten gehaltenen Einheiten berangezogenen; deshalb gebührt seines Erachtens dem *D. diutinus* gegenüber den russischen Formen ein höherer systematischer Rang als der einer Form; seine Neubenennung als *D. diutinus* f. *Kitaibelianus* hält er laut den Empfehlungen der Wiener Nomenklaturregeln für überflüssig.

G. Lengyel bemerkt, dass er sich eingehend mit *D. diutinus* u. *D. polymorphus* beschäftigt habe, und dass er auf Grund der morphol. Verhältnisse (Form der Kelchzähne, Behaarungsverhältnisse der Pe-

az önálló földrajzi elterjedés alapján a *D. diutinus*-t egy «geographiai rassz»-nak vagy legalább is varietasnak tartja. Evvel szemben Tuzson a Botanikai Közlemények 1913. évi 5/6. számának 192. oldalán kifejtő, hogy a *D. polymorphus* «a mi Alföldünk növényével s így a KITAIBEL *D. diutinus* ával is teljesen egyező.»

Tuzson-nak ebben a czikkében felölik, hogy ő a *D. diutinus* Kir. mellé eredeti forrás gyanánt Link, Enum. hort. berol. I. p. 419 citatumot idézi, holott az 7 ével előbb SCHULTE'S Österr. Flora ed. II. : 655 (1814) lett először közzétéve. Ez a felderítés, mely LEDEBOUR Fl. Ross. I. (1841) 276. oldalán levő hibás idézet átvételéből eredt, annyiban nyer jelen esetben fontosságot, hogy Link az idezett helyen *D. diutinus*-néven egy egészen más növényt, minden valószínűség szerint *D. Pontederae*-t ír le, amint hogy az a diagnosis «squamiae calycis cuspidatae, vix calyc e brevi o r e s» kitételeből egész biztosan ki is világlik. Igy természetes is, hogy a LEDEBOUR által (l. c.) *D. diutinus*-néven telemilitett Link féle növény a valódi *D. diutinus*-szal nem egyezhetik.

Felszólaló konstatálja, hogy Tuzson már rövid időre czikkének megjelenése (1913. decz. 25.) után az 1914. jan. 14.-i szakosztályi ülésen tartott előadásában közölte a szakosztály tagjaival, hogy a hazai *D. diutinus* (az időközben meg-

talen, Dimensionen der Samen) und der geogr. Verbreitung zu dem Schlusse gekommen sei, dass *D. diutinus* eine geogr. Rasse, oder zumindest eine Varietät des *D. polymorphus* sei. Demgegenüber führt Tuzson in Botan. Közlem. 1913 p. 192 aus, dass «*D. polymorphus* mit der Pflanze unseres Tieflandes und so auch mit KITAIBEL's *D. diutinus* vollkommen übereinstimme».

In diesem Artikel Tuzson's fällt zunächst auf, dass er zu *D. diutinus* Kir. als erste Quelle Link, Enum. li. berol. I. p. 419 zitiert. wogegen zu bemerken ist, dass diese Art schon sieben Jahre früher in SCHULTE'S Oest. Flora II : 655 (1814) zuerst beschrieben worden ist. Diese Verwechslung, welche durch Uebernahme eines unrichtigen Zitates aus LEDEB. Fl. Ross. I (1841): 276 veranlasst wird fällt hier umso schwerer ins Gewicht, als Link u. a O unter d. Namen *D. diutinus* eine ganz andere Pflanze, nämlich höchst wahrscheinlich *D. Pontederae* beschreibt, was aus der Diagnose «squamiae calycis cuspidatae, vix calyc e brevi o r e s» ganz sicher hervorgeht. So ist es dann natürlich, dass die von LEDEB. (l. c.) als *B. diutinus* erwähnte Link'sche Pflanze mit dem echten *D. diutinus* nicht übereinstimmt. Tuzson hat dann kurz nach dem Erscheinen seines Artikels (25. XII. 1913) gelegentlich eines in der bot. Sektion gehaltenen Vortrages (14. I. 1914) ausgeführt, dass nach

változtatott nézete szerint) mégis megkülönböztethető az orosz alakoktól s mint mai előadásában kifejti, a *D. polymorphus* ssp. *diutinus* Tuzs.-on belül f. *Kitaibelianus* Tuzs.-nével jelöli meg.

Minthogy ezzel már Tuzson is elismerte, hogy a hazai *D. diutinus* egy bár fokozatos belyegekkel bíró, de mégis megkülönböztethető alak, felszólaló most már céltalannak tartaná a *D. diutinus*-nak akár morphologiai, akár fejlődéstörténeti alapon a fajon belől való tövábbi systematikai értékeléséről vitába boesátkozni, esupán hosszszasabban kényetlen reflektálni Tuzson-nak a januári szakosztályi ülésen tett ama meglepő kijelentésére, hogy csak az ō beosztása s az általa használt módszer (a typusnak a speciesben, varietas-ban és forma-ban való újra megnevezése) az egyedüli helyes tudományos álláspont.

Erre vonatkozólag első sorban visszapillantást nyújt a fajon belől való systematikai osztályozás történetére s kiemeli azt, hogy úgy a morphologiai, mint a növénygeographiai, valamint a fóleg ugyanezen két szempontra támaszkodó fejlődéstörténeti beosztások túlnyomórészt nem exact megállapodásokon, hanem elemleti övetkezetéseken alapszanak. Rámutat a fajon belől kategoriákat felállító irány túlzásaira (pl. *Centaurea Scabiosa* LINNÉ, subspecies *euscabiasa*

seiner (inzwischen abgeänderten) Meinung *D. diutinus* doch von den russischen Formen zu unterscheiden sei; im Laufe des heutigen Vortrages wird er als *D. polymorphus* ssp. *diutinus* f. *Kitaibelianus* bezeichnet.

Hierdurch hat nun auch Tuzson anerkannt, dass der ungarische *D. diutinus*, wenn auch nur graduell verschieden, so doch eine unterscheidbare Form darstellt; es wäre also zwecklos, auf morphologischer oder auf entwicklungsgeschichtlicher Grundlage die Discussion über seine systematische Wertigkeit innerhalb der Art weiter zu führen; es bleibt nur noch übrig, auf die von Tuzson in der Januarsitzung der Sektion gestellte überraschende Behauptung, dass nur die von ihm vorgeschlagene Einteilung, nur die von ihm angewandte Methode (Neubenennung des Typus als Subspecies, Varietät u. Form) der einzig richtige wissenschaftliche Standpunkt sei.

Diesbezüglich weist DR. LENGYEL auf Grund der Geschichte der Klassifikation der innerhalb einer Art unterschiedenen Einheiten darauf hin, dass sowohl die auf morphologischer, als auch die auf pflanzengeographischer Grundlage, endlich aber auch die hauptsächlich auf diese zwei Gesichtspunkte sich stützenden entwicklungs geschichtl. Einteilungen nicht auf exakten Feststellungen, sondern auf theoretischen Erwägungen fussen. Es wird auf die Uebertreibungen hingewie-

GUGLER varietas *vulgaris* KOCH subvarietas *genuina* GUGLER forma *calvescens* GUGLER, tehát egy növénynek megjelölésére 15 — közte 3 összetett — szó szolgál, mellyel elérkeztünk oda, hogy ennél a LINNÉ-féle binomialis nomenclatura előtt a növénytan u. n. «PATER»-ei is rövidebben tudták egy növény nevét kifejezni s ezért megfontolandónak tartja, vajon kivánatos-e a növény *nevében* feltüntetni annak leszármazását. mert nézete szerint a névvel csak egy exact megfigye-lés, egy pozitiv észlelés eredményét kell megjelölni. Hiszen polymorphus alakesoportokban nemesak azt tapasztalhatjuk, hogy a különböző szerzők az egyes alakok systematikai rangját különbözőképp értékelik, hanem még ugyanazon szerzőnél is gyakran látjuk, hogy korábbi álláspontját újabb vizsgálati anyag alapján megváltoztatni s evvel egyszersmiud a növényt más névvel megjelölni kénytelen. Ily módon a kategorizáló rendszerek túlzói a polymorphus alakesoportok synonymon-rengetegében ural-kodó zürzavart még csak jobban összekuszálták.

sen, welche sich die innerhalb der Arten Kategorieen aufstellende Richtung zu Schulden kommen lässt, wie z. B. *Centaurea Scabiosa* L. subsp. *euscabiosa* GUGLER, var. *vulgaris* KOCH, subvar. *genuina* GUGLER, forma *calvescens* GUGL., bei welchen viele, bei dem angef. Beispiel 15, unter diesen 3 zusammengesetzte Worte nötig sind, um eine Pflanze zu bezeichnen. Diese Methode führt dahin, dass wir heute mehr Worte zur Bezeichnung einer Pflanze benötigen, als vor der Einführung der LINNÉ-schen binominalen Nomenklatur; selbst die «PATRES» haben die Pflanzen kürzer benannt. Es drängt sich also die Frage auf, ob es denn wünschenswert sei, im Namen der Pflanze ihre Abstammung auszudrücken? Mit einem Namen soll doch nur eine exakte Beobachtung, das Resultat einer positiven Erfahrung ausgedrückt werden. Bei polymorphen Artengruppen können wir beobachten, dass nicht nur verschiedene Autoren den system. Rang einzelner Formen verschieden bewerten, sondern dass auch ein und derselbe Autor oft auf Grund von Untersuchungen an neuem Material gezwungen ist, seine frühere Ansicht abzuändern und dann oft auch die Pflanze mit einem anderen Namen zu belegen. Auf diese Weise vermehren die Uebertreiber der kategorisierenden Richtung noch das bei polymorphen Formengruppen schon jetzt herrschende Synonymengewirre.

Kétségtelen az a tény, hogy a polymorphus alakesoportokban a legkülönbözőbb származású és korú alakok szerepelnek, de az ezekre vonatkozó fejlődéstörténeti fejtegetéseket nem a növény nevében, hanem a monographiák megfelelő fejezetében kell elhelyezni annál is inkább, mert nagy — az egész nemzetiséget felölélő — vizsgálati anyag képesít csak arra, hogy az egyes alakok fejlődéstörténeti értékelésébe bocsátkozzunk. Olyan tudományos eredményeket, mint amilyeneket az ontogenesis, a morphologia s a fossilis leletek alapján a magasabb növényesoportok egymásutánjában sikerült exact módon megállapítani, a fajon belüli származástani vizsgálatoknál többnyire ekkor sem várhatunk.

De legyen bármilyen is a nézete a systematikus vagy monographus botanikusnak az egy faj körül csoportosuló alakok származásáról, koráról, ahogy ezt ő feltünteti, az csak egy módszer, mely az illető szerző nézete szerint hivatva van áttekintést nyújtani egy polymorphus csoport alakjairól.

Felszólaló megemlékezik ENGLER nagyszabású vállalatáról a Pflanzenreich-ról, melynek megjelent 60 kötetében a fajok s az ez alá tartozó system. egységek beosztásáról a legkülönbözőbb (és pedig többségében a Tuzson-éval nem

Es besteht kein Zweifel, dass sich in polymorphen Formengruppen Formen von verschiedener Abstammung und verschiedenem Alter befinden; alle auf diese bezüglichen entwicklungsgeschichtlichen Erörterungen gehören nicht zum Namen der Pflanze; sie sind in den betreffenden Abschnitten der Monographien unterzu bringen — umso mehr, als erst nur das Studium eines grossen, die ganze Gattung umfassenden Materials den Forscher befähigt, entwicklungsgeschichtliche Bewertungen einzelner Formen vorzunehmen. Solche wissenschaftliche Ergebnisse, wie uns die Ontogenese, die Morphologie und die Palaeontologie bei der Anordnung der grösseren Pflanzengruppen in exakter Weise geliefert hat, werden wir aber bei entwicklungsgeschichtlichen Untersuchungen an Einheiten, welche unter einer Art gehören, zu meist nicht zu erwarten haben.

Wie immer auch die Ansicht eines Systematikers oder Monographen über die Abstammung und das Alter der unter einer Art gehörenden Formen geartet sei, ist die Art und Weise, wie er sie zum Ausdruck bringt, nichts anderes, als eine *Methode*, welche seiner Meinung nach geeignet ist eine Uebersicht über die Formen einer polymorphen Gruppe zu bieten. Es sei hier auf das gross angelegte Werk, ENGLER's «Pflanzenreich» hingewiesen; in den bisher erschienenen 60 Bänden finden wir bezüglich der Umgrenzung der Arten und der

egyező) felfogásokkal találkozunk, melyeknek azonban egyike sem fogja vindikálni magának az egyedül helyes tudományos álláspontot.

noch niedrigeren system. Einheiten die verschiedensten (u. zw. in der Mehrzahl der Fälle mit Tuzson's Ansicht widersprechende) Auffassungen, von welchen sich aber keine den einzig richtigen wissenschaftlichen Standpunkt vindizieren wird. (Dr. Lengyel).

Az 1914. évi április hó 16-án tartott ülés. — Sitzung am 16. April 1914.

1. Jávorka S. Csató Jánosról mond emlékbeszédet (V. ö. lapunk ezen számának 278. old.)
2. Barcsi József «A régi szótárak növényei. II.» címen ad elő.
3. Szabó Z. benutatja a budapesti tud. egyet. botanikus kertnek 1913. decemberében megjelent 50. magyarországi jegyzékét.
1. S. Jávorka hält einen Nachruf an JOHANN v. CSATÓ. (Vgl. p. 278 dieser Nummer.)
2. Jos. Barcsi spricht «Ueber die Pflanzen alter Dictionäre II»
3. Z. v. Szabó legt die im Dezember 1913 erschienene 50. Tauschliste von Samen des botan. Gartens der Budapesti Universität vor.

Az 1914. évi május hó 13-án tartott ülés. — Sitzung am 13. Mai 1914.

1. Aujeszky A. «A Koeleria glauca bacteriosisa» címen ad elő. (V. ö. lapunk ezen számának 278. old.-val).
2. Andrasovszky J. «Új növények Kis-Ázsia ból» címmel ismerteti azokat az új fajokat, melyeket az 1911. évi kis-ázsiai magyar expedícióban gyűjtött.
3. Bubák F. «A Hyphomycetes új génesza» ez. dolgozatát Moesz G. terjeszti elő (V. ö. lapunk jelen számának 279. old.-val).
4. Timkó Gy. «A Conothrema urceolatum Magyarországon» ez. dolgozatát Szurák J. ter-
1. A. Aujeszky spricht «Ueber Bacteriose von Koeleria glauca». (Vgl. S. 278 dieser Nummer.)
2. J. Andrasovszky hält einen Vortrag «Ueber neue Pflanzen aus Kleinasien», während welchem er die von der ungarischen Expedition i. J. 1911 gesammelten Novitäten bespricht.
3. G. v. Moesz legt eine Arbeit F. Bubák's «Ueber eine neue Hyphomyceten Gattung» vor. (Vgl. S. 279 dieser Nummer.)
4. J. Szurák legt eine Arbeit Gy. Timkó's «Ueber Conothrema urceolatum in Ungarn»

jeszti elő. (V. ö. lapunk jelen számának 280. old.-val).

5. Mágocsy Dietz S. «*Adatok a Balaton flórájához*» címen értekezik. Legérdekesebb az *Orobanche Hederae* a Badacsnyóról.

Az 1914. junius hó 3-án tartott ülés. — Sitzung am 3. Juni 1914.

1. Fucskó M. «*Az Atriplex hortense és az A. nitens heteroarpiája*» és «*Az eperfa parthenocarpiája*» ez. dolgozatait Szabó Z. terjeszti elő.

2. Herke S. «*A talaj phosphorsav-szükségletének megállapítása biochemiai alapon*» címen értekezik

3. Bodnár J. «*A czukorrépa gyökérkarkothadásának biochemicali vizsgálata*» ezímen ad elő.

4. Gombocz E. «*Linné és a magyar botanika*» ez. tanulmányát adja elő. (V. ö. lapunk jelen számának 280. oldalával).

vor. (Vgl. S. 280 dieser Nummer.)

5. S. Mágocsy-Dietz spricht über «*Beiträge zur Flora des Plattensee's*». Hervorzuheben ist *Orobanche Hederae* vom Berg Badacsnyon.

1. Z. v. Szabó legt eine Arbeit M. Fucskó's «*Ueber Heterocarpie des Atriplex hortense und A. nitens*», ferner eine Arbeit «*Ueber Parthenocarpie des Maulbeerenbaumes*» vor.

2. S. Herke spricht «*Ueber die Feststellung des Phosphorsäurebedürfnisses des Bodens auf biochemicaler Grundlage*».

3. J. Bodnár spricht «*Ueber die biochemicalische Untersuchung der Zuckerrübenschwanzfäule*».

4. E. Gombocz spricht «*Ueber Linné und die ungarische Botanik*». (Vgl. S. 280 dieser Nummer.)

Gyűjtemények. — Sammlungen.

Megjelent a «*Lunds Botaniska Förening*» 1914. évi cserekatalogusa. Cím: OTTO R. HOLMBERG, Lund.

Erschienen ist der Tauschkatalog der «*Lunds Botaniska Förening*» für 1914. Adresse: OTTO R. HOLMBERG, Lund.

Személyi hirek. — Personennachrichten.

Ó felsége a király Dr. Győrffy István egyet. magántanárt, lőcsei főrealisk. tanárt, lapunk főmunkatársát, a kolozsvári Ferencz-József-tud.

Se. Majestät der König hat den Privatdozenten und Professor an der kgl. Oberreal-schule in Lőcse, Dr. ISTVÁN GyőRFFY, den Hauptmitarbeiter

egyetemen a növénytan ny. r. tanárává nevezte ki. Ebben a kinevezésben a *reális* munka legfelsőbb elismerését látjuk s örömmel és büszkeséggel tölt el benüket az a tudat, hogy a lapunkhoz oly benső vonatközásban álló szaktársunk jutott el arra a polezra, mely a legmagasabb, amit a tudományos pályán működő elérhet. Dr. GYÖRFFY eddig kis vidéki városokban tisztán csak saját erejétől s lelkesedésétől támogatva, oly fáradhatatlan munkásságot fejtett ki, hogy bizton remélhetjük, hogy az új kedvezőbb pozíójában, egy gázdagón felszerelt intézetben a tudomány sok értékes új eredményt fog neki köszönhetni.

Ő felsége a király WAGNER JÁNOS tanítónőképzőintézeti igazgatót a tanítónőképzőintézetek szakfelügyelőjévé nevezte ki.

A m. k. földmivelésügyi minister DR. LENGYEL GÉZÁT a budapesti m. k. vetőmagyizsg. állomás adjunktusává, ZSÁK ZOLTÁRT pedig ugyanoda assis-tensé nevezte ki.

A m. k. vallás- és közokt. minister Kovács BÉLÁ-t kinevezte a zilahi tanítóképző intézet igazgatójává.

Április végén megnyílt a buitenzorgi (Java) TREUB-laboratorium. Ez is, mint előbb az úgynyevezett idegen-laboratorium, azoknak a külföldi bo-

unserer Zeitschrift zum o. ö. Professor der Botanik a. d. Ferencz-József-Universität in Kolozsvár ernannt.

Wir sehen in dieser Ernennung die allerhöchste Anerkennung der *realen* Arbeit und es erfüllt uns das Bewusstsein, dass sie einem Fachgenossen zugefallen ist, den innige Bande an unsere Zeitschrift knüpfen, mit aufrichtiger Freude und Stolz. Dr. Györffy hat bisher in kleinen Provinzstädten, besetzt von Enthusiasmus für unsere Wissenschaft. rein nur auf eigene Kraft angewiesen eine so unermüdliche Tätigkeit entfaltet, dass wir sicher darauf rechnen können, dass er in seiner neuen Stellung, an der Spitze eines reich ausgestatteten Institutes, der Wissenschaft noch viele und wertvolle Dienste leisten wird.

Se. Majestät der König hat den Präparandiendirektor JOHANN WAGNER in Budapest zum Fachinspektor der Präparandien ernannt.

Der kön. ung. Ackerbau-minister hat den Assistenten DR. G. LENGYEL zum Adjunkten der K. ung. Samenkontrollstation in Budapest und ZOLTÁN ZSÁK zum Assistenten daselbst ernannt.

Der kön. ung. Kultus- und Unterrichtminister hat den Professor BÉLA KOVÁCS zum Direktor der Präparandie in Zilah (Ungarn) ernannt.

Ende April wurde das TREUB-Laboratorium in Buitenzorg eröffnet. Es ist, wie früher das sogenannte Fremden-Laboratorium zur Aufnahme auswärti-

tanikusoknak van szánva, akik Buitenzorgot tanulmányok végzésére felkeresik. A közvetlen vezetés DR. F. C. von FABER kezeiben van.

DT. NORDHAUSEN M. professort (kieli egyetem) kinevezték a marburgi egyetemre a növénytan rk. professorává.

DR. PRINGSHEIM E., a hallei egyetem magántanára, rk. professori címet kapott.

A Magyar Tudományos Akadémia DR. ENGLER ADOLF professort, titkos főkormánytanácsost, a berlin-dahlemi botanikus kert igazgatóját kültágává választotta.

ger Botaniker, welche in Buitenzorg sich studienhalber aufhalten, bestimmt. Die unmittelbare Leitung ist in den Händen von DR. C. F. von FABER.

Privatdozent PROF. DR. M. NORDHAUSEN (Univ. Kiel) wurde zum a. o. Prof. der Botanik an der Univ. Marburg ernannt.

Privatdozent DR. E. PRINGSHEIM (Halle) erhielt den Titel eines a. o. Professors.

Geheimer Oberregierungsrat PROF. DR. A. ENGLER, Direktor des botan. Gartens in Berlin-Dahlem wurde von der Ungarischen Akademie der Wissenschaften zum auswärtigen Mitgliede gewählt.

Meghalt. — Gestorben.

KUPCSOK SAMU ev. tanító, jelles batologusunk és rhodologusunk Bakabányán, f. évi jul. hó 26-án 65 éves korában.

DOBIASCH FERENC entomologus Zenggen f. é. ápr. hó 16-án 51 éves korában. Az elhínyt lelkes támogatója volt a magyar-horvát tengerparton kutató szaktársainknak és különösen a Zengg környékén, a szigeteken s a Velebithegységen előforduló növények fáradszatlan gyűjtésével szerzett elismerésre méltó érdemeket.

DR. BRUNNTHALER JÓZSEF, a bécsi tudom.-egyetemi növénytani intézet konzervátora, Bécsben f. é. augusztus hó 18-án.

SAMUEL KUPCSOK, evang. Lehrer, bekannter Batolog und Rhodolog, in Bakabánya am 26. Juli d. J., 65 J. alt.

FRANZ DOBIASCH, Entomolog in Zengg, am 16. April d. J. im Alter von 51 Jahren.

Der Verstorbene war ein unermüdlicher und gefälliger Ratgeber aller im kroatischen Küstengebiete reisenden Forscher und hat sich durch fleissige Aufsammlung der in der Umgebung von Zengg, auf den Inseln und im Velebitgebirge vorkommenden Pflanzen auch auf botanischem Gebiete anerkennenswerte Verdienste erworben.

DR. JOSEPH BRUNNTHALER, k. k. Konservator am botan. Institut der Univ. Wien, am 18. Aug. d. J. in Wien.

DR. DIPPEL L., a darmstadtii műszaki főiskola nyug. botanika - professora, az ismert dendrologus, f. é. márcz. 4 én Darmstadtban 87 éves korában.

W. WHITMAN BAYLEY, a Brown - egyetem (Providence, Rhode Island) nyug. botanika - professora Providence-ben f. é. február hó 20-án, 71 éves korában.

BEIWINKLER VILMOS, a Magyar Államvasutak fölfelügyelője, Budapesten f. é. okt. hó 18-án. A megboldogult a horticultura fejlesztése és különösen állomási parkok, az órházak körül berendezett kis mintagazdaságok stb., melyek átutazó idegeneknek is feltünnek, létesítése terén oly nagy érdemeket szerzett, hogy nevének a magyar horticultura történetében tiszteletreméltó helyet biztosított.

WALZ LAJOS, a kolozsvári egyetemi botan. kert felügyelője f. évi nov. 27-én 69 éves korában. Az elhúnyt az erdélyi flóra kutatása körül is érdemeket szerzett.

BOHUTINSZKY GUSZTÁV a zágrábi mezőgazdasági főiskola tanára elesett a déli hár téren.

Mint a horvát vetőmagvizsgáló állomás egykori vezetője magyar szaktársaival is élénk tudományos kapcsolatban állott, mely alkalmakkor nemcsak személyes jótulajdonságait ismertük meg, hanem meggyőző dést nyerhettünk kiterjedt, ala-

DR. L. DIPPEL, emer. Prof. der Botan. an der technischen Hochschule in Darmstadt, bekannter Dendrolog, am 4. März d. J. in Darmstadt, im Alter von 87 Jahren.

W. WHITMAN BAILEY, emer. Prof. der Botan. an der Brown-University (Providence, Rhode Island), in Providence am 20. Feber d. J., 71 J. alt.

WILHELM BEIWINKLER, Oberinspektor der k. ung. Staatsbahnen, am 18 Okt. l. J. in Budapest. Der Verstorbene hat sich durch Hebung der Hortikultur, insbesondere der Stationsparke, Einrichtung kleiner Musterwirtschaften um die Wächterhäuser etc., die selbst durchreisenden Fremden auffallen, so grosse Verdienste erworben, dass seinem Namen ein ehrenvoller Platz in der Geschichte der ungar. Hortikultur eingeräumt werden muss.

LUDWIG WALZ, Inspektor des botan. Gartens der Universität in Kolozsvár, im Alter von 69 Jahren, am 27. Nov. l. J. Der Verstorbene hat sich auch um die Erforschung der siebenb. Flora Verdienste erworben.

GUSTAV BOHUTINSKY, Professor an der landwirtschaftlichen Hochschule in Zagreb, ist am südlichen Kriegsschauplatze gefallen

Als vormaliger Leiter der kroatischen Samenkontrollstation stand er auch mit seinen ungarischen Kollegen in regem wissenschaftlichen Verkehre: wir konnten bei solchen Gelegenheiten nicht nur seine persönlichen Vorzüge, sondern

pos botanikai, különösen pedig physiologialis mezőgazdasági ismereteiről. Gyakorlati kérdések megoldásánál több esetben készségesen s tevékenyen volt segítségünkre, úgy hogy benne nemesak a jeles tanerőt, hanem a mezőgazdasági kísérletügy tehetséges és szorgalmas művelőjét vesztettük el.

Tisztelet övezze emlékezetét!

auch seine umfassenden, gründlichen botanischen, insbesondere physiologischen und landwirtschaftlichen Kenntnisse kennenlernen; bei Lösung mancher praktischer Fragen stand er uns zu wiederholten Malen bereitwillig und tatkräftig zur Seite, so dass wir in ihm nicht nur eine vorzügliche Lehrkraft, sondern auch einen der begabtesten und eifrigsten Förderer auf dem Gebiete des landwirtschaftlichen Versuchswesens verlieren.

Ehre seinem Andenken!

D.

Hirdetés.

A budapesti m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás kiadásában megjelenő

„Magyar füvek gyűjteménye“

ezimű gyűjteményből megjelent az első kötet (50 faj); kivánatra prospektust és tartalomjegyzéket küld a nevezett intézet (II., Kis Rókus-utcza 11b. szám).

Ankündigung.

Von dem im Verlage der kön. ung. Samenkontrol - Station in Budapest unter dem Titel:

„Gramina hungarica“

erscheinenden Exsiccaten-Werkes ist der erste Band erschienen. Prospekt und Inhaltsverzeichniss sind beim genannten Institute (II. Bez. Kleine Rochus-Gasse 11b.) erhältlich.

Kérelem a tisztelt munkatársainkhoz.

Tisztelettel felkérjük t. munkatársainkat, hogy kézirataikban minden latin növénynevet *egyszer*, minden szerző nevét s egyáltalában a személyneveket *kétszer* aláhúzni sziveskedjenek.

A szerkesztőség.

Wir ersuchen unsere geehrten Herren Mitarbeiter, in ihren Manuscripten die lateinischen Pflanzennamen *einmal*, die Autorennamen aber *zweimal* zu unterstreichen. *Die Redaction.*

A budapesti m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás kiadásában megjelenő:

Magyar füvek gyűjteménye

ezimű gyűjteményből megjelent a VII. kötet (50 számmal); kapható a nevezett intézetben (II. ker., Kis Rókus-utcza 15.) Ára a herbarium-kiadásnak

belföldön 10 kor. — fill.
külföldön 12 kor. 50 fill.
(esomagonkint),

a könyvalaku kiadásnak

belföldön 30 kor. — fill.
külföldön 35 kor. — fill.
(kötetenkint,
a szállítási költségen kivül).

A VII. kötet tartalma. — Index tomii VII.

301. *Panicum miliaceum*, L.
302. *Setaria italica*, (L.) P. Beauv. var. Metzgeri Hack.
303. *Setaria germanica*, (L.) P. Beauv.
304. *Phleum Bertolonii*, D. C.
305. *Phleum subulatum*, Savi.
306. *Alopecurus laguriformis*, Schnr.
307. *Agrostis alpina*, Scop.
308. *Deschampsia media*, (Gouan) R. et Sch.
309. *Avenastrum convolutum*, (Presl) Fritsch.
310. *Avenastrum pratense*, (L.) Jess.
311. *Sesleria transsilvanica*, Schur.
312. *Sesleria barcensis*, Simk.
313. *Sesleria Bielzii*, Schur f. Tatrae, Nob.
314. *Poa pumila*, Host.
315. *Poa caesia*, Sm.
316. *Poa Rehmanni*, (Richt.) A. et G.
317. *Poa capillifolia*, Kalchbr.
318. *Poa palustris*, L. f. brevifolia, Hack.
319. *Poa leviculmis*, Borb.
320. *Glyceria fluitans*, (L.) R. Br.
321. *Glyceria pedicellata*, Town.
322. *Glyceria plicata*, Fr.
323. *Glyceria plicata*, Fr. f. versicolor Hausskn.)
324. *Glyceria nemoralis*, (Uechtr.) Uechtr. et Koern.
325. *Glyceria aquatica*, (L.) Wahlbg.
326. *Atropis limosa*, Schur f. cumanica, Nobis.
327. *Festuca ovina*, L.
328. *Festuca coarctata*, Hack.
329. *Bromus pauciflorus*, Rohl.
330. *Bromus Gussonei*, Parl.
331. *Brachypodium Plukenetii*, (All.) Beauv.
332. *Agropyron caninum*, (L.) R. et Sch.
333. *Agropyron pauciflorum*, Schur.
334. *Agropyron biflorum*, (Brign.) R. et Sch.
- 334b. *Agropyron biflorum*, (Brign.) R. et Sch.
335. *Agropyron tanormitanum*, (Bert.) Parl.
336. *Agropyron repens*, (L.) Beauv.
337. *Agropyron repens*, (L.) Beauv. f. trichorhachis Rohl.
338. *Agropyron Vaillantianum*, (Wulf. et Schreb.)
339. *Agropyron litorale*, (Host) Dum.
340. *Agropyron caesium*, Presl.
341. *Agropyron intermedium*, (Host) P. Beauv.
342. *Agropyron intermedium*, (Host) P. B. f. aristatum, (Sadt.)
343. *Agropyron hispidum* (A. et G.)
344. *Agropyron arenicolmum*, (Kern.)
345. *Agropyron trichophorum*, (Link) Richt.
346. *Agropyron trichophorum* f. chae-tophorum, Nobis.
347. *Agropyron banaticum*, (Henff.)
348. *Agropyron eristatum*, (L.) R. et Sch.
349. *Agropyron calvum*, (Schur.)
350. *Agropyron ciliatum*, Nobis.

Megjelent: 1915 jannár hó 3-án. — Erschienen: am 3. Jänner 1915.

Von dem im Verlage der kön. ung. Samenkontroll-Station, in Budapest unter dem Titel:

Gramina hungarica

erscheinenden Exsiccaten-Werkes ist nunmehr auch Band VII (50 Nummern) erschienen; erhältlich bei dem genannten Institute (II., Kleine Rochusgasse 15.)

Preis: der Herbariausgabe im Inlande 10 Kron. — Hell.
Auslande 12 Kron. 50 Hell.
(pro Fascikel),
der gebundenen Ausgabe im
Inlande 30 Kron. — Hell.
Auslande 35 Kron. — Hell.
(pro Band,
ausser den Transportspesen).

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1914

Band/Volume: [13](#)

Autor(en)/Author(s): diverse

Artikel/Article: [A K.M. Term.-tud. Társulat növénytani szakosztályának
1914. március hó 11-én tartott ülése. — Sitzung d. bot. Sektion d. kön.
ung. naturwiss. Gesellschaft am 11. März 1914.etc 284-296](#)